

preek 20 nov 2011

Tuesday 22 November 2011

Preek gehouden in de Stadsdennenkerk te Harderwijk op 20 nov 2011, de laatste zondag van het kerkelijk jaar. De lezingen waren Daniël 12 en Mattheüs 24:36-39.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Tegenwoordig is alles in de mode wat Keltisch is. Iers-Keltische muziek. Keltische religie. Een door de Keltische cultuur beïnvloed Christendom. We gaan naar Aiona, zingen Aiona-liederen en kijken naar het Book of Kells. De Kelten leefden pakweg het laatste millenium voor ons jaartelling. Er zijn geen geschriften van hen bewaard gebleven, maar er zijn wel veel archeologische vondsten. En de Romeinen vertellen ons over deze krijgshaftige mensen uit 'Barbarije'. De Kelten noemden het hiernamaals de 'andere wereld'. Aan de Europese kusten geloofde men dat het hiernamaals ver weg lag op eilanden in de oceaan. Dat waren de eilanden van de gelukzaligen. Zo'n godsdienstige uitdrukking moet per slot van rekening ergens vandaan komen. Welnu - van de Kelten.

Natuurlijk denken wij ook na over het hiernamaals. Als je in het volle leven staat, aan je werk bent of de baby aan het verschonen bent, denk je daar niet altijd zo veel aan. Maar als je ouder wordt of een fatale ziekte krijgt wordt dat wel anders. Er zijn allerlei theorieën over het hiernamaals. Pim van Lommel beschrijft bijna dood ervaringen en spreekt in dat verband over eindeloos bewustzijn. Voor hem blijft het bewustzijn blijkbaar bestaan tot over de grens van de fysieke dood heen. Er zijn er ook die geloven in de reïncarnatie. Dat is geen hiernamaals, maar een hiernogmaals. Of we met dat 'nogmaals' zo blij moeten zijn, is nog de vraag. Voor sommigen was het leven geen feest. En wie garandeert mij dat ik in een volgend leven terugkom als de koning van Frankrijk. En dan zijn daar allerlei boeken op de spirituele markt met speculaties over het leven na de dood. Sommigen zijn zo spiritueel dat ze vergeten om de Bijbel te lezen...

We hebben gelezen Daniël 12. Dat is geen eenvoudig gedeelte. U denkt misschien: o jongens, gaat hij dat allemaal weer staan uitleggen. Ik beperk me tot de hoofdgedachten. De rest is goed voor een bijbelkring. In dit gedeelte uit de tweede eeuw voor Christus komt voor het eerst en voor de enige keer in het Oude Testament het eeuwig leven voor het individu ter sprake. Dat 'geloof' is er niet altijd geweest. In Psalm 30:10 lezen we "Wat voor gewin ligt er in mijn bloed, in mijn neerdalen in de groeve? Kan het stof u leven? Kan dat uw trouw vermelden." Maar hier staat: "Zij die slapen in het stof, zullen ontwaken tot eeuwig leven." In Genesis 3 noemt God de mensen stof. En stof zullen ze worden. Maar hier gaat het om een terugkeer tot eeuwig leven, een ontwaken...

In dit verband noemt Daniël het Boek. Een stralend hiernamaals is er voor wie in het boek staan. De evangelist Johannes, die ook de Openbaring schreef noemt het 'het boek des levens'. Blijkbaar houdt God een soort logboek bij van zijn schepping. Wat de moeite waard is schrijft hij daarin op. Wat niet interessant is, valt buiten dit boek en buiten het bestek van Gods toekomst. Wat de mensen betreft: Alleen wie wijs was - verlicht - komt in het logboek. Ben je dat niet geweest, dan raak je in de vergetelheid.

Een preek is niet alleen informatief, leerzaam of onderhoudend. Het is ook een appèl op mensen: Woord van God... verkondigd Woord van God. Daarom vandaag op de laatste zondag van het kerkelijk jaar maar gewoon eens de vraag aan u en aan mijzelf: "Als Christus wederkomt en het logboek geopend wordt, staan wij daar dan in? Waren we wijs. Heeft God het de moeite waard gevonden om er over te schrijven - over dat experiment 'mens'. Of heeft hij gedacht: Laat maar zitten. De moeite niet waard. Of... daar schaam ik me voor.

Het geloof in het hiernamaals heeft in het Oude Testament een krachtige impuls gekregen door de vraag naar gerechtigheid. Stel je voor. Daar is iemand, die een leven lang vroom en oppassend geleefd heeft. Een wijs man, een wijze vrouw. Maar het leven heeft alleen ellende gebracht, ziekte, onrecht en getreiter van anderen. De betrokkene sterft berooid, arm en ontgoocheld. Dat kan niet waar wezen, dachten de Israëlieten. God maakt dat in orde! Is het niet hier in dit aards bestaan, dan toch zeker later. Er zal een vereffening moeten komen. Dat kan toch niet anders. Dat zou toch niet rechtvaardig zijn. Moeite blijft niet onbeloond en kwaad blijft niet ongestraft.

De Here Jezus heeft het boek Daniël gekend. Hij citeert er uit. Ook hij spreekt over een laatste oordeel. Het goede wordt door de crisis, door de loutering heen, gered. Het kwaad zal het vuur van de loutering niet doorstaan en verloren gaan!

Ja, er is een oordeel. Ik kom wel eens mensen tegen die willen van God geen kwaad horen. Hij is alleen maar liefdevol, zachtmoedig, barmhartig en ontfermend. Ze willen helemaal niet horen en helemaal niet weten, dat God ook vertoornd kan zijn of een straffende rechter. Daarmee doen ze dan tekort aan het bijbels getuigenis. Abraham pleitte eens voor die paar rechtvaardigen in Sodom en Gomorra. "Dat is toch niet rechtvaardig, Here, als u de rechtvaardigen samen met de boosdoeners te gronde richt. U bent toch het Recht Zelve. Dan zult u toch recht spreken!" Rechtspreken is scheiding maken tussen goed en kwaad, zoals God in den beginne scheiding maakte tussen licht en duisternis. Het is maar goed dat God oordeelt en een laatste woord heeft. Als het aan ons ligt, blijft het er vaak bij en trekt de boosdoeners alsnog een lange neus.

Hoe lang zal het nog duren voor God alles rechtzet? Toen het boek Daniël geschreven werd was er een Grieks georiënteerde machthebber de baas in Israël: Antiochus IV Epifanes. Hij had Griekse sympathieën en had een beeld van Zeus in de tempel te Jeruzalem gezet. Een gruwel voor de Jood. En dan begint de schrijver met een stukje geheimtaal. Natuurlijk, want anders weten de geheim agenten van Epifanes hem wel te vinden. Als Gods toekomst gekomen is, zullen er geen tirannen meer zijn als Epifanes. Hoe lang nog? Een tijd, tijden (dualis) en een halve tijd. Dat is drie en een half. De helft van zeven. Drie en een half jaar: 1290 dagen of met een Israëlitisch schrikkeljaar erbij 1335 dagen. Maar dat is de uiterste grens. Dan zal het gedaan zijn met de boze. Dan is Gods toekomst gekomen. Antiochus IV Epifanes is inderdaad na drie en een half jaar gestorven.

Ja, Here, hoe lang nog? Jezus zegt in Matthéüs 24, dat alleen God het weet. Maar... wees op je hoede. Het is er straks zomaar ineens. Het einde aan je persoonlijk leven. Of het einde van deze planeet die aarde heette.

Het laaste vers van Daniël is zo geweldig! Zo rustgevend en troostrijk! Een woord van de Here, bijmonde van de engel, Zijn boodschapper. Jij zult - Daniël - te ruste gaan. Nou, dat is niet gaan slapen, maar dat is voorgoed je hoofd neerleggen. Te ruste gaan... En aan het einde van de dagen zal ik jou opwekken en je zult je bestemming bereiken. Is dat niet, wat we allemaal willen - onze bestemming bereiken, aan ons doel beantwoorden, tot ons recht komen. Uiteindelijk wel... Geweldig toch! Daar kun je je hoofd wel bij neerleggen. Amen.